

Univerzita Palackého
v Olomouci

Univerzita Palackého
v Olomouci

Překladatelská soutěž 2021/2022

Překlad uměleckého textu - francouzština

Univerzita Palackého
v Olomouci

Metafyzický kurník X. Galmiche

Umělecký styl

- Cílem je vyvolat intenzivní citový (estetický) prožitek, zapůsobit na cit a fantazii čtenáře
- Emocionálnost a subjektivnost autora
- Významová mnohoznačnost
- Jazyková rozmanitost: spisovný jazyk i ostatní útvary jazyka
- *Traduttore – traditore*: Každý překladatel je zrádcem originálu
- *Traduire – trahir*

Univerzita Palackého
v Olomouci

Překladatelské zadání

- Přeložte následující úryvek z knihy *Le Poulailleur métaphysique* (Metafyzický kurník), X. Galmiche, která nedávno obdržela významnou francouzskou literární cenu Prix Décembre. Upozornění: úryvek je vyprávěn z perspektivy slepice.
- Rozsah výchozího textu: 215 slov.

Výchozí text

Tous les jours ou presque, Dieu nous rend visite pour le rituel. Il vient de l'au-delà. Il passe la frontière de notre monde, dont le centre se constitue d'un palais de tôle ondulée. A l'intérieur sont disposés des rayons de bois, quelques claies et de simples planches où nous jucher. Mais ce que nous préférons, ce sont les barres fixées entre deux parois, nos perchoirs. Par terre, contre l'humidité, il y a de la paille, que Dieu rafraîchit de temps en temps.

Dieu prend nos œufs et, en échange, vide un seau débordant d'oignons, de fruits et de sucs mélangés. La corne d'abondance. Il fait tomber sur notre pays une pluie d'or, la manne de grains jaunes sur lesquels nous nous précipitons. De temps en temps il emporte l'une d'entre nous et nous ne la voyons plus, elle n'existe plus que dans notre mémoire, il l'emmène dans l'au-delà.

Dieu a créé notre terre, de vastes prés qui s'étendent entre les clôtures, nous ne savons pas grand-chose de l'au-delà, même si, l'hiver, il ouvre de temps en temps grand les portes, nous laissant vaguer dans son jardin à lui, et même si, en toute saison, les plus audacieuses d'entre nous, passant par-dessus la barrière, ou les naines, qui arrivent à se glisser par-dessous, y vont voir.

Cílový text (jeden z možných překladů)

Každý, nebo skoro každý den nás Bůh poctí návštěvou a vykoná rituál. Přichází z onoho světa. Překročí hranice toho našeho, jehož středem je palác z vlnitého plechu. Uvnitř jsou uspořádány dřevěné přihrádky, několik roštů a obyčejná prkna, na nichž sedáváme. Nejraději však máme tyče upevněné mezi dvěma stěnami, naše hřady. Podlaha je proti vlhkosti vystlaná slámou, kterou Bůh čas od času vyměňuje.

Bůh si od nás bere vajíčka a na oplátku vždy přinese kbelík překypující šťavnatou směsí cibule a ovoce. Roh hojnosti. Sesílá na naši zemi zlatý déšť, manu žlutých zrněk, na něž se netrpělivě vrháme. Občas si některou z nás odnese a pak už ji nikdy nespatříme, žije už jen v našich vzpomínkách, odvede ji na onen svět.

Bůh stvořil naši zem, rozlehlé louky rozprostírající se mezi ploty. O onom světě toho moc nevíme, i když Bůh v zimě čas od času otvírá brány dokořán a nechává nás toulat se po své zahradě, a i když ty nejodvážnější z nás v jakékoliv roční době přelétají ohradu a ty zakrslé ji zase podlézají, aby se tam porozhlédly.

Specifičnost textu *Metafyzický kurník*

- Vyprávění z perspektivy zvířete (slepice)
- Kombinace slovníku „slepičího“ a náboženského
- Vybavení kurníku: claies, jucher, perchoirs, clôtures, barrière, poule naine...
 - rayons de bois – dřevěné paprsky/poličky/ regály/ řady dříví x přihrádky, kukaně, hnízda, bedýnky
- Oblast posvátna: rituel, Dieu, au-delà, manne
 - au-delà – posmrtný život/podsvětí/záhrobí/nitro/jinde/druhý svět/druhá strana/uvnitř/venku x onen svět

Formální nedostatky

- Nerespektování členění originálu (žádné, nedostatečné, nebo naopak nadbytečné členění na odstavce)
- Vynechání části textu, nebo naopak doplnění originálu o nadbytečné části
 - Ale co upřednostňujeme tyče...
 - Žlutá zrnka many, **zázračného jídla, kteří jedli již Hebrejci při odchodu do Egypta**, jsou důvod, proč vždy k nim spěcháme.
 - Občas si s sebou vezme jednoho z nás zpět na onen svět, **toho bratra** už potom v životě nevidíme...
 - Nechá nás toulat se po jeho zahradě tak, **jak to dělá on sám**.
 - Uvnitř něj jsou rozmístěné poličky ze dřeva, **některé s dírami a sbité jednoduše** z dřevěných prken, tam jsme usazené.

- **Nevhodná nebo nedostatečná segmentace vět**
 - Téměř každý den. Bůh nás navštěvuje kvůli obřadu.
 - Ale přesně tak se nám to líbí. Jsou to tyče upevněné mezi dvěma stěny...

Poslední odstavec-souvětí

- Dieu vytvořil naši zemi, rozlehlé palouky, které se rozkládají mezi ohradami, nevíme toho moc o onom světě, i kdyby, v zimě někdy otevírá dokořán dveře, nechá nás potulovat se po jeho zahradě, a i kdyby, v každém ročním období ty nejvíce odvážné z nás přecházející vrchem závoru, nebo ty maličké, kterým se podaří proklouznout spodem, spatří onen svět.

Chyby v interpunkci

– Čárka přebývá

- ... kdykoli se některá odvážná z nás odhodlá plot přeskočit, nebo malá z nás, podlézt...
- ... či tamtudy škvřnata proklouznou, a vidí ten svět na vlastní oči...

– Čárka chybí

- Pod námi na zemi je rozprostřena sláma, jež brání vlhkosti, a Bůh ji čas od času osvěží.
- ... mana ze žlutých zrněk, které do nás narážejí...

– Chybějící mezera, chybějící či špatný typografický znak

- nadbytečné uvozovky: „Bůh“

Univerzita Palackého
v Olomouci

Překlepy

- kteří zvládnou**t**
- ti nejodvážnější **znás**
- Pochází z druhé stran**n**.
- ... rozlehlé louky, které se táhnou**t**...

Gramatické chyby

- **Pravopisné chyby, malá/velká písmena, nesprávné tvary a časy, předložkové vazby**
- vezme [s] sebou
- v zimně
- ... prosté dřevěné prkno, kde sedáváme. (plurál!)
- Překračuje hranici našeho světa, jejímž středem je zvlněný plechový palác.
- ... žlutá zrníčka, na které se hrneme...
- Bůh nám vždy vezme vajíčka, které vždy vymění...
- ...sláma, již Pánbůh čas od času vyměňuje.
- ... jednoduché prkna...

Koheze, koherence, slovosled

- Téměř každý den, Bůh nás navštěvoval kvůli rituálu.
- Naše oblíbené jsou laťky umístěné mezi stěnami, naše bidélka.
- Kde ale spíme radši, jsou upevněné tyče, naše bidélka.
- Země je proti vlhkosti pokryta slámou...
- Výměnou za prázdný kbelík přetékaající cibulí, naše vejce, ovoce a míchané šťávy si vezme Bůh.
- ... ona neexistuje kromě naší paměti...
- ... i když nám sem tam přes zimu otevřete velká vrata, nechávajíc nás toulat se po jeho zahradě...
- ...ty nejodvážnější z nás překračují plot, nebo ty menší z nás, které proklouznou spodem, a jdou se tam podívat.

Univerzita Palackého
v Olomouci

Významové posuny

- Tous les jours ou presque, Dieu nous **rend visite**...
 - Téměř každý den se Bůh **vrací**...
- Par terre, **contre** l'humidité, il y a de **la paille**, que Dieu **rafraîchit** de temps en temps.
 - **Navzdory** vlhkosti je na zemi sláma.
 - Na zemi je **stéblo** proti vlhkosti, které Bůh čas od času **ochladí**.
- La **corne** d'abondance. – Roh hojnosti. (symbol bohatství a hojnosti v řec. mytologii); jazyková interference
 - Hojnost kukuřice./A přebývající kukuřici.
- ... la manne de grains **jaunes**...
 - ...**mladá** zrnka...
- ... elle **n'existe plus que** dans notre mémoire...
 - ... v naší paměti již neexistuje

- Il passe la frontière de notre monde, dont le centre se constitue d'un palais de tôle ondulée.
 - Překračuje hranice naší země, z níž se vyvinulo centrum paláce z vlněného plechu.
- ... un seau débordant d'oignons, de fruits et de sucs mélangés.
 - ... a směsí jader
 - ... žaludečních šťáv
 - ... míchanými tekutinami
- Il fait tomber sur notre terre une pluie d'or...
 - Je třeba, aby na naši zem padl zlatý déšť...
- ... la manne de grains jaunes sur lesquels nous nous précipitons...
 - ... mana ze žlutých zrněk které do nás narážejí...
 - ... zrněnou manu...
- Il l'emmène dans l'au-delà.
 - ... a odjíždí do dále.

- nous ne savons pas grand chose de l'au-delà...
 - ... nevíme mnoho z daleka...
 - ... neznáme velké záležitosti nebe...
 - O onom světě víme jen snítky...
- ... l'hiver, il ouvre grand les portes...
 - V zimě se nám občas pootevřou vrátka...
- en toute saison
 - během celé sezóny
- Dieu a créé notre terre, de vastes prés qui s'étendent entre les clôtures...
 - Bůh vytvořil naši zem, z rozlehlého prostoru mezi ohrazením.
 - o blízkých pustinách táhnoucích se od ohrady k ohradě...

Univerzita Palackého
v Olomouci

Překladatelsky náročná místa

- Il vient de l'**au-delà**. – Přichází z onoho světa (z nebe).
 - Vchází dovnitř.
 - Pochází z nitra.
 - Přichází z neznáma.
 - Přichází z dálky.
 - Přichází k nám z druhé strany.
 - Přichází zvenčí.
 - Pobývá na druhé straně.
 - Pochází ze světa za.
 - Přichází odněkud shora.
 - Přichází z posmrtného života/ze záhrobí.

- A l'intérieur sont disposés des rayons de bois, quelques claies et de simples planches où nous jucher.
- Uvnitř jsou uspořádány dřevěné přihrádky, několik roštů a obyčejná prkna, na nichž sedáváme/hřadujeme.
 - ... v němž jsou úlomky dříví, trocha listí a obyčejná prkna, na kterých hřadujeme.
 - Uvnitř jsou rozmístěny dřevěné police, které slouží jako naše postele.
 - Vnitřek je uspořádán z dřevěných paprsků, některé z lísky a prostých prken, která nás vyvyšují.
 - Vevnitř jsou rozmístěny přihrádky na pití, několik překážek...
 - Uvnitř jsou rozmístěny dřevěné police, pár prohazovaček a jednoduchá prkna, kde jsme posazené.

- ... ou les naines, qui arrivent à se glisser par-dessous, y vont voir.
- ... a ty zakrslé ji zase podlézají, aby se tam porozhlédly.
- ...kam se chodí dívat trpaslíci, kteří se chtějí dostat na opačnou stranu.
- Zatímco skřítki se pod ním sklouznou k nám.
- ...uvidí je skřítki, kteří je přijdou strčit zpátky k nám.
- ... či tamtudy škvřnata úspěšně proklouznou, a vidí ten svět na vlastní oči...
- ... kde jsou trpaslíci, které musí vidět každý, kdo tuto bariéru přeletí.
- ... nebo skřítki, kteří přicházejí, aby se klouzali pod námi, šli podívat.
- ... chodí se dívat na trpaslíky, kteří prokluzují dolů.
- ... nebo trpaslíci, který se podaří uklouznout.
- ... nebo trpaslice, které přijdou, aby se pod ním klouzaly, uvidí je tam.
- ... nebo malí trpaslíci bariéru podlezu. Však se podívejme.
- ... ti nejopovážlivější z nás podlezu závoru, uvidí je skřítki, kteří je přijdou strčit zpátky k nám.
- ...

Stylistické neobratnosti

- de temps en temps – z času na čas
- tyče **pevně upevněné**
- ... sláma kterou Bůh čas od času **osvěží**.
- ... žlutá zrníčka, na která spěcháme/se hrneme/se vyřítíme/se hned naženeme/se srážíme
- x
- Pěkná řešení: ...ženeme se jako smyslů zbavené/ po kterém se můžeme utlouct/na která netrpělivě čekáme

–

Univerzita Palackého
v Olomouci

- Téměř každý den nás **tradičně/rutinně** navštěvuje Pán Bůh.
- Dostanou se přes **bariéru**/ Překonají hranici
vzduchem/překračují plot
- To Pánbůh stvořil naši zemi, ty rozlehlé lučiny **rozprostírající se v rámci
naší ohrady/které se prolínají mezi ploty.**

Univerzita Palackého
v Olomouci

Dotazy, postřehy, komentáře???

Děkuji vám za pozornost.